

PREDPISI, KI UREJAJO PODROČJE VARSTVA PRED POŽARI

- Zakon o varstvu pred požarom;
- Zakon o gasilstvu;
- Zakon o eksplozivnih snoveh, vnetljivih tekočinah, plinih in drugih nevarnih snoveh;
- Zakon o temeljnih varnosti transporta po naftovodih in plinovodih;
- Pravilniki o:
  - + požarem redu;
  - + pregledovanju in preizkušanju vgrajenih sistemov aktivne požame zaštite;
  - + minimalnih tehničnih in drugih pogojev za vzdrževanje ročnih in prevoznih gasilnih aparatov;
  - + preizkušanju hidrantnih omrežij;
  - + usposabljanju zaposlenih za varstvo pred požarom in usposabljanju odgovornih oseb za izvajanje ukrepov varstva pred požarem;
  - + pogojih za izvajanje požarnega varovanja;
  - + metodologiji za izračun požarne obremenitve;
  - Navodilo o pripravi ocen požarne ogroženosti;
  - Tehnički predpisi, standardi, normativi ipd.

Povzročitelji požarov:

- 1. Ljudje, človeški dejavniki (preko 80 %)**
- 2. Naravni pojavi**
- 3. Fizikalni pojavi**
- 4. Kemični pojavi**
- 5. Živali**

Vzroki:

- **malomarnost;**
- **nedisciplina;**
- **neupoštevanje požarno varnostnih predpisov;**
- **gradbene pomanjkljivosti;**
- **nestrokovni pristop k nekaterim popravilom;**
- **eksplozije;**
- **obratne motnje pri kuirlnih in grelnih napravah, elektriki, svetlobnih in toplotnih virih, strojih itd.;**
- **strele;**
- **samovžigi;**
- **nedoslednost;**
- **neznanje;**
- **neredno vzdrževanje,**
- **neprimerna tehnologija;**
- **nepravilno ravnanje z nekaterimi materiali in izdelki;**
- **požigi itd.**

BISTVENO ZA USPEH PREVENTIVNIH UKREPOV SO RED IN ČISTOČA V DELOVNIH PROSTORIH

Zato je potrebno:

- redno čiščenje prahu;**
- redno čiščenje odsesalnih naprav, napeljav za zračenje, mest za barvanje ipd.;**
- redno odstranjevanje odpadkov, zlasti gorljivih;**
- naoljene čistilne krpe odlagati v negorljive posode;**
- delovna oblačila shranjevati v pločevinastih omarah;**
- požarne oddelke imeti zaprte;**
- odprte in zavarovane zasune za vodo,**
- vidno označene hidrante;**
- urejene dovoze za gasilce;**
- proste dostope do stikal, hidrantov, gasilnih naprav ipd.**

PREVENTIVNI POŽARNO VARNOSTNI UKREPI

Preventivni ukrepi morajo:

- zmanjšati nevarnost nastanka požara;**
- zagotoviti zgodnje odkrivanje, javljanje in uspešno gašenje požara;**
- omogočiti v primeru požara reševanje ogroženih;**
- požare omejiti na čim manjšo možno površino;**
- ohraniti nizko nadaljnjo škodo!**

USPOSABLJANJE

Delodajalec mora poskrbeti, da je vsak, ki je pri njem zaposlen, poučen o VVP ob:

- nastopu dela,
- prenestitvi na drugo delovno mesto,
- razporeditvi na drugo delo,
- spremembi ali uvajanju nove delovne opreme,
- spremembi in uvajanju nove tehnologije.

POŽARNA STRAŽA

Požarno stražo mora organizirati:

- kdor pretaka več kot 5m/3, lahko vnetljivih snovi in plinov,
- kdor vari, uporablja odprt plamen ali orodje, ki pri uporabi iskri,
- pripreditelj javnega shoda ali pripreditve, kjer lahko izbruhne požar ali eksplozija,
- lokalna skupnost, upravljalec gozda ali drugega zemljišča, ko je razglašena povečana požarna nevarnost.

**Požarno stražo lahko opravljajo le strokovno usposobljene osebe
- gasilci.**

Požarni red

V 35. členu Zakona o varstvu pred požarom je določeno, da morajo lastniki ali uporabniki stanovanjskih objektov, razen družinskih hiš, ter poslovnih in industrijskih objektov določiti Požarni red, ki mora vsebovati:

- 1. Organizacijo varstva pred požarom;**
- 2. Ukrepe varstva pred požarom, ki jih zahtevajo delovne in bivalne razmere;**
- 3. Navodilo za ravnanje v primeru požara;**
- 4. Način usposabljanja.**

Za požarno bolj ogrožene objekte in za objekte, v katerih se zbira več ljudi, je treba izdelati tudi požarne načrte.

Izvleček požarnega reda iz 1., 2. in 3. točke prejšnjega odstavka mora biti izobešen na vidnem mestu v poslovnih, stanovanjskih in industrijskih objektih.

Osnovni pogoji za gorenje

Gorenje je kemijski proces (oksidacija-spajanje kisika z gorljivo snovjo) ob sproščanju toplote)

Za gorenje so potrebni naslednji pogoji:

- gorivo ali gorljiva snov (reducent),**
- zrak (kisik – oksidant),**
- toplota (potrebna energija vžiga),**
- pravilno razmerje med zrakom in gorivom.**

Poleg teh pogojev pa na začetek gorenja vplivajo še najrazličnejši drugi pogoji, ki gorenje pospešujejo ali otežujejo npr. (katalizatorji, inhibitorji, retardanti, polnila in podobno).

PRODUKTI GORENJA

Gorenje poteka pri temperaturi 1500 °C

Pri gorenju se sproščajo toplota, svetloba in dim/plini.

Produkti gorenja v dimu pa se delijo glede na:

- 1. Agregatno stanje (plinasto, tekoče in trdo);**
- 2. Stopnjo oksidacije (končni in vmesni produkti oksidacije);**
- 3. Toksičnost (toksični in netoksični produkti);**
- 4. Korozivnost (korozivni in nekorozivni produkti).**

Trdi produkti gorenja so: - prah, pepel, saje,

Tekoči produkti gorenja so: - vodna meglica, formaldelhid, kapljice ali meglica katrana idr.

Dim kot plinasti produkt gorenja vsebuje:

- vodne hlapo oz. paro,** (H_2O)
- ogljikov dioksid,** (CO_2)
- ogljikov monoksid,** (CO)
- žveplov dioksid,** (SO_2)
- klorovodikovo ali solno kislino,** (HCl)
- karbonil klorid,** $(COCl_2)$
- dušične pline,** (NO, NO_2)
- hlapa cianovodikove kisline,** (HCN)
- metilni alkohol,** (CH_3OH)
- idr.**

**NEKAJ PODATKOV O POŽARIH IN POŽARNI ŠKODI V SLOVENIJI
V LETIH 2001 DO 2009**

Leto	ŠTEVilo požarov v/na				Število mrtvih	Število poškodov. oseb
	Na objektih	Na prom. sredstvih	V naravi	Štev. exploz.		
2001					4382	4.109.094.199 SIT 71.746.946 €
2002					4762	5.825.561.917 SIT 24.309.639 €
2003	1080	613	2820	Drugji 624	6065	2.624.476.912 SIT 10.951.748 €
2004					3921	4.233.927.667 SIT 17.667.967 €
2005	2201	544	2290	23	5038	2.439.112.954 SIT 10.178.238 €
2006	2290	618	2443	22	5373	3.869.238.463 SIT 16.146.046 €
2007	2289	587	2868	26	5770	5.732.856.197 SIT 23.922.785 €
2008	2150	589	2401	28	5168	2.811.841.821 SIT 11.733.608 €
2009	2145	491	2401	13	5050	3.041.777.129 SIT 12.693.111 €
2010						

Kdor opazi, da grozi nevarnost požara, mora nevarnost odstraniti oziroma požar pogasiti, če to lahko storí brez nevarnosti zase ali druge.

Če sam tega ne more storiti, mora takoj obvestiti gasilce, center za obveščanje ali policijsko postajo.

Pri tem mu mora tisti, ki razpolaga s sredstvi za zvezec ali prevoz pomagati.